Vint anys de visites guiades al Castell de Sant Ferran sense haver tocat sostre

Fortaleses Catalanes gestiona l'accés del públic al monument històric més gran de Catalunya, propietat de l'Estat i que rep uns 40.000 visitants a l'any

Una família durant una visita guiada al Castell.

El castell de Sant Ferran de Figueres és la fortalesa militar més gran d'Europa i el primer monument en grandària de Catalunya. Construït el segle XVIII, la seva història militar ha viscut moltes vicissituds. Des de fa vint anys, el Castell, propietat de l'Estat espanyol, és obert al públic de manera permanent.

SANTI COLL

El 20 de juliol de 1996, ara fa vint anys, van començar les visites guiades al castell de Sant Ferran de Figueres, la fortalesa més gran d'Europa de les seves característiques i el monument de més grandària de Catalunya. Aquella experiència va ser possible “per la conjunció de diversos factors que van desembocar en aquella experiència pilot del primer estiu, que va funcionar molt bé i que va suposar el tret de sortida a una activitat que ha durat fins ara”, segons explica Joan Manuel Alfaro, responsable aleshores de Sistemes Didàctics Interactius, l'empresa que va fer possible el contingut de les visites gràcies a l'experiència que ja tenia en aquest camp. Amb el temps, les visites van ser adjudicades a la Fundació Fortaleses Catalanes, presidida per Alfaro.

Aquella “conjunció de diversos factors” va ser liderada per les dues persones que aleshores tenien poder de decisió en el Castell i a la ciutat: el governador militar, el general Fernando López de Castro, i l'alcalde, Joan Armangué.

L'obertura del Castell a la ciutat era, i segueix essent, un desig figuerenc. Les primeres passes, per aconseguir-ho, s'havien donat amb la constitució del Consorci del castell de Sant Ferran, que reuneix, sota un mateix paraigua, el Ministeri de Defensa, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Figueres.

Aquell primer any, un total de 6.761 persones van visitar la fortalesa. Vint anys després, la xifra s'ha multiplicat de manera clara i quasi arriba a 40.000 (38.391 l'any passat), una xifra important, però que encara és lluny del sostre que es marcarien els seus gestors si la promoció del Castell fos una altra. Les visites guiades, avui, donen feina a dotze persones.

Tant Joan Manuel Alfaro com el coronel Hermenegildo Tomé, director del Consorci, coincideixen en la idea que "si les administracions fessin veritable promoció institucional del Castell, el sostre de visites seria molt més alt". Alfaro, amb una llarga experiència en la gestió d'altres monuments, pensa obertament que "parlar d'arribar a sobrepassar els 100.000 visitants seria un objectiu factible, si la promoció institucional, des del territori, fos una altra. Aquí tenim sort de l'Oficina de Turisme de Figueres, que sempre ha divulgat el Castell".

Tomé recorda que "el conveni que vam firmar per crear el Consorci tenia, com a finalitat principal, realçar la fortalesa i això és el que hem procurat fer des del primer moment". El coronel explica que l'interès del Consorci "passa perquè el nombre més gran possible de gent pugui entrar a veure el Castell i conèixer la seva història i la dels sistemes defensius de la seva època. Si som ambiciosos, és evident que podem buscar més nombre de visitants, això permetria adequar zones que ara no són visitables, augmentar la promoció i museïtzar espais per tal que s'expliqui millor la història de Sant Ferran. Fer-ho requereix una inversió important de diners. Aquests darrers anys, l'Estat ha fet nombroses inversions per rehabilitar i consolidar espais, com és fàcilment comprovable. El desig seria poder fer molt més".

Alfaro, per la seva part, creu que el fet important "queda ben reflectit en l'opinió dels visitants i en la bona feina que fan els guies, un fet constantment reconegut en els llibres de visites i en les expressions orals de la gent. El boca-orella ha estat i és el principal sistema de difusió de Sant Ferran com un lloc que val la pena visitar".

El manteniment dels espais és un dels aspectes més costosos, i alhora importants, d'aquesta obertura al públic del Castell. "La gent vol trobar-ho tot net i presentable, i aconseguir-ho no sempre és fàcil". La difusió del Castell també té altres actors que hi ajuden, coml'Associació d'Amics que presideix Antonio Herrera o les activitats puntuals que s'hi fan, comles Justes del Rei Jaume.

"Som receptius a acollir esdeveniments, si tenen sentit i ens ajuden a recaptar fons per a continuar fent coses per mantenir i recuperar la fortalesa", afegeix Tomé.

Trobareu més informació amb articles i declaracions dels historiadors David Garcia Algilaga i Alfons Martínez Puig a l'edició de paper del Setmanari de l'Alt EMPORDÀ.

Font del document:
http://www.emporda.info/comarca/2016/07/26/vint-anys-visites-guiades-al/323146.html?utm_source=rss